

УДК 37.015.3:005.32-047.23:81'243[37.013.2:005.336.2]

АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Марковський В.Д., Кацапов Д.В., Крайненко О.В., Васильєва О.В.,
Потапов С.М., Олійник А.О., Балюк О.Г.

Харківський національний медичний університет

ENGAGEMENT OF FOREIGN STUDENTS INTO EDUCATIONAL AND
TRAINING PROCESS IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

Markovsky V.D., Katsapov D.V., Kraynenko O.V., Vasylieva O.V.,
Potapov S.M., Oliynyk A.O., Balyuk O.G.

Kharkiv national medical university

Резюме

У статті розглядаються проблеми формування професійно-комунікативної компетенції іноземних студентів-першокурсників, та їх адаптування у навчальний процес. Приділяється увага ускладненням при навчанні студентів у зв'язку з рівнем їх довузівської підготовки та мовної підготовки. Особливою є роль викладача; його комунікативні здібності, психологічний такт і професіоналізм сприяють подоланню багатьох проблем. Створення інтегративної методичної системи навчання мові професійної діяльності вважаються особливо ефективним.

Ключові слова: професійно-комунікативна компетенція, мова професійної діяльності, іноземні студенти, мотивація

Résumé

Problems arising in the process of foreign students' professional communicative competence formation, and their engagement and adapting into the educational process are being considered in the article. Difficulties in teaching due to the students' school background and language problems have been discussed. Special role is given to a teacher; his ability to communicate, psychological tolerance and professionalism can be beneficial in solving many problems. Creation of the

integrative methodological system of teaching of the language of professional activity is considered to be especially effective.

Key words: professional communicative competence, language of professional activity, foreign students, motivation

Вступ. Проблема забезпечення повноцінної вищої освіти при підготовці кваліфікованих фахівців є в даний час актуальним завданням медичних ВНЗ не тільки нашої держави, а й усього цивілізованого світу [1].

Як відомо, освітній процес у ВНЗ, де здійснюється підготовка фахівців медичного профілю, дуже специфічний і характеризується, в першу чергу, своєю цілеспрямованістю в плані отримання повноцінних знань, забезпечення виконання дій щодо забезпечення первинної або спеціалізованої допомоги людині, чиє життя залежить від правильних і своєчасних дій лікаря, медичної сестри або фармацевта. Тому можна сказати, що кінцевий успіх у досягненні поставлених цілей досягається в разі реалізації всіх ланок ланцюга відомої педагогічної тріади "знання - уміння - навички" [2].

Основна частина. Рівень засвоєння нового матеріалу сильно залежить від якості довузівської підготовки іноземного студента-першокурсника. Ситуація ускладнюється ще й тим фактом, що вже починаючи з першого курсу (особливо на кафедрах анатомії, гістології, біології) необхідно запам'ятовувати (а найголовніше – розуміти) значення багатьох термінів латинською та грецькою мовами, необхідних для осмислювання медичної та фармакологічної термінології. Наявність в даний час різноманітного матеріалу, яким необхідно оволодіти студенту-іноземцю, свідчить про необхідність створення комунікативного мінімуму з основних дисциплін, передбачених навчальною програмою ВНЗ медичного профілю України [3].

У зв'язку з вищесказаним особливо важливою є роль викладача в навчальному процесі; його комунікативні здібності, психологічний такт і професіоналізм допоможуть йому диференційовано використовувати всі методичні знахідки при навчанні студентів.

Для отримання студентом повноцінної освіти іноземною мовою викладачеві необхідно створити інтегративну методичну систему навчання мові

професійної діяльності, що включає лінгво-культурологічний, психолінгвістичний та комунікативно-діяльнісний компоненти з метою сформувати його професійно-комунікативну компетенцію.

Особливість психологічного компонента змісту навчання полягає у розвитку та вдосконаленні механізмів мови, у формуванні професійно значущих комунікативних умінь, навичок та клінічного мислення. Викладачеві доцільно розвинути у студентів професійно значущі уміння (уміння усвідомлювати і чітко визначати своє мовне завдання, чітко планувати хід бесіди, «спровокувати» той чи інший мовний вчинок, тобто вміння подавати такі репліки-стимули, на які могли б слідувати репліки-реакції бажаної функціональної спрямованості) і навички вести діалог (ставити конкретні питання, які б направляли відповіді опитуваного пацієнта в рамки, встановлені самим студентом; ставити уточнюючі питання, в яких студент сам використовує знайому йому лексику і знайомі конструкції).

Одним з важливих методичних компонентів є спосіб презентації навчального матеріалу, який дозволяє студентам співвідносити одиниці розмовної лексики з медичною термінологією та активізувати різні форми спілкування (діалогічного і монологічного), що сприяє формуванню професійно-комунікативної компетенції майбутнього лікаря.

Узгодженість змісту навчання і способів його подачі з пізнавальними потребами та інтересами учнів протидіє утворенню негативної установки студентів. Оптимально відібраний матеріал зміцнює всі складові мотивації: потреби, інтереси, емоції, самі мотиви. Формування стійкого рівня мотивації навчання зобов'язує викладача підбирати відповідні навчальні матеріали, які представляли б собою когнітивну, комунікативну, професійну цінності, що носять творчий характер, стимулювали б розумову активність іноземних студентів.

Висновки. Таким чином, успішна реалізація всіх складових частин в організації та забезпеченні навчання іноземних студентів, а саме створення інтегративної методичної системи навчання мові професійної діяльності, що включає лінгво-культурологічний, психолінгвістичний та комунікативно-

діяльнісний компоненти, дозволяє удосконалювати підготовку кваліфікованих фахівців для потреб охорони здоров'я не тільки України, а й багатьох країн світу. А, також, це допоможе домогтися сформованості професійно-комунікативної компетенції іноземних студентів медичних вузів при підготовці до клінічної практики [4].

Література:

1. Вороненко Ю.В., Фисун Ю.І. Актуальні проблеми розвитку системи підготовки іноземних студентів у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України // “Проблеми навчання іноземних студентів у медичних вищих навчальних закладах України”. Всеукраїнська конф. 19-20 квітня 2002 року. м. Тернопіль. – Медична освіта. – 2002. – С. 14.
2. Казаков В.Н., Волосовец А.П., Талалаенко А.Н. и др. Внедрение информационных технологий обучения как средство оптимизации качества подготовки специалистов в медицинском ВУЗе // “Актуальні питання педагогіки вищої школи”: Зб. наук. праць. – Донецьк. – 2004. – С. 3.
3. Маталова, С.В. Система обучения иностранных студентов-медиков речевому общению при подготовке к клинической практике [Текст] / С.В. Маталова, О.Г.Жиркова / Тезисы докладов и статьи VII Межд. науч.-практ. конф. (21-22 апреля 2011 г.). – Н. Новгород: НГПУ, 2011. – С. 139-140.
4. Дудник И.Н., Черний В.И., Рождественский Е.Ю. и др. Некоторые аспекты повышения качества обучения иностранных студентов с учетом специфики ВУЗов медицинского профиля // Первая Всеукраинская науч.-практич. конф. “Образовательный процесс : взгляд изнутри”: Сборник науч. трудов – Днепропетровск.–2005.–С.21.